

Atvinnuveganefnd Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 19. nóvember 2019

Efni: frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum á sviði matvæla (einföldun regluverks, Matvælasjóður og EES-reglur), 318. mál.

Tilv. 201911-0020

Bændasamtök Íslands fengu sent til umsagnar með tölvupósti frá nefndasviði Alþingis frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum á sviði matvæla (einföldun regluverks, Matvælasjóður og EES-reglur), 318. mál. Með frumvarpinu eru lagðar til breytingar á lögum í þeim tilgangi að einfalda regluverk sem gildir um matvælakeðjuna, m.a. með innleiðingu á reglugerð ESB 2017/625. Þá er lagt til að settur verði á fót Matvælasjóður í samræmi við þingsályktun nr. 40/149 um aðgerðaáætlun um matvælaöryggi og vernd búfjárstofna en um leið að lög um Framleiðnisjóð landbúnaðarins (hér eftir FL) falli úr gildi 31. desember 2020 og sjóðurinn jafnframt lagður niður frá sama tíma.

Bændasamtökin hafa farið yfir efni frumvarpsins og gera eftirfarandi athugasemdir. Í umsögn þessari eru fyrst og fremst gerðar athugasemdir við ákvæði er snúa að því að Framleiðnisjóður landbúnaðarins verði lagður niður.

1. Matvælasjóður

Eins og áður segir er með frumvarpinu lagt til að settur verði á fót nýr sjóður, Matvælasjóður, sem ætlað er það hlutverk að styrkja aukna verðmætasköpun, framleiðslu, vinnslu og markaðssetningu matvæla úr landbúnaði og sjávarútvegi. Bændasamtökin benda á að endurskoðun á rammasamningi um almenn starfsskilyrði landbúnaðarins og framlög sem ekki falla undir samninga um starfsskilyrði garðyrkju, nautgriparæktar og sauðfjarræktar á árunum 2017-2026, hefur ekki farið fram og viðræður um hana eru ekki hafnar. Í 13. gr. samningsins er lýtur að framlögum til Framleiðnisjóðs landbúnaðarins segir að samningsaðilar muni beita sér fyrir endurskoðun gildandi laga um sjóðinn. Samhliða verði mótaðar áherslur verkefna sjóðsins á samningstímanum. Þá segir í 20. gr. að endurskoðun rammasamningsins skuli fara fram tvisvar á samningstímanum, þ.e. árin 2019 og 2023. Í gildandi rammasamningi er bókun um að endurskoða ætti lög um FL. Stofnaður var starfshópur sem hafði það hlutverk, en hann kom aldrei saman og var að lokum leystur upp án þess að hafa starfað nokkuð.

Afstaða Bændasamtakanna er sú að halda eigi FL óbreyttum í núverandi mynd. Framlög til FL eru bundin í rammasamningi og áherslur fyrir starf sjóðsins eru markaðar á hverju samningstímabili. Fjárframlög og áherslur sjóðsins eru þ.a.l. hluti af samningi bænda við hið opinbera. Sjóðurinn gegnir afar mikilvægu hlutverki fyrir landbúnaðinn í heild og dreifbýli m.a. vegna stuðnings við rannsóknar- og þróunarverkefni, nýsköpunar og eflingar atvinnu á bújörðum, fræðslutengdra verkefna auk mikilvægs hlutverks sem vörsluaðili fjármuna vegna þróunarverkefna í sauðfjarrækt, nautgriparækt og garðyrkju og vörslu fjármuna Markaðssjóðs sauðfjárafurða. Þessi verkefni snerta ekki matvælaframleiðslu með beinum hætti en skipta gríðarlegu máli fyrir starfsumhverfi bænda.

Að auki skal bent á að starfsemi sjóðsins fer fram á landsbyggðinni. Innan sjóðsins er fólk sem hefur mikla reynslu og þekkingu af landbúnaði og er jafnframt búsett í dreifbýli. Sjóðurinn er gegnir því viðamiklu hlutverki fyrir landbúnaðinn bæði hvað varðar þróunar- og rannsóknarstarf, búsetustuðning og uppbyggingu atvinnutækifæra í sveitum landsins. Starf FL og hins fyrirhugaða Matvælasjóðs eru ekki sambærileg og núverandi verkefni FL falla ekki með beinum hætti innan hins nýja sjóðs. Bændasamtökin telja forsendur til að leggja sjóðinn niður því ekki vera fyrir hendi.

2. Samráð

Í athugasemdum í greinargerð með frumvarpinu segir að gert sé ráð fyrir því að sjóðurinn setji sér stefnu til nokkurs árafjölda í senn og að þegar sé hafinn undirbúningur að stefnumótun fyrir hinn nýja sjóð í samráði við Bændasamtökin og Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi. Sú vinna muni nýjast þeirri stjórn sem skipuð verður fyrir sjóðinn, verði frumvarpið að lögum. Bændasamtökin sóttu þrjá fundi um málið þegar það var á undirbúningsstigi. Það var áður en fyrirbyggjandi frumvarp kom fram og endanlega varð ljóst að það yrði lagt fram án þess að endurskoðun rammisamnings hefði farið fram. Sú staðreynd er meginástæða þess að Bændasamtökin leggjast gegn þeim hluta frumvarpsins sem snýr að stofnun sjóðsins. Samtökin munu því ekki eiga frekari aðkomu að undirbúningi stefnumótunar fyrir hinn nýja matvælasjóð.

3. Kostnaður við eftirlit

Í umfjöllun í athugasemdir í greinargerð við frumvarpið um mat á áhrifum er fjallað um kostnaðaráhrif. Þar segir að fjárhagsáhrif á ríkissjóð verði engin en ekki er fjallað um möguleg fjárhagsáhrif á þá sem eru undir eftirliti skv. ákvæðum frumvarpsins. Bændasamtökin telja eðlilegt að slík áhrif verði metin, þ.e. að fram komi hvort búast megi við að bændur og matvælaframleiðendur eigi von á því að kostnaður við eftirlit o.fl. hækki, verði frumvarpið að lögum. Með hliðsjón af markmiðum frumvarpsins um einföldun regluverks til hagsbóta fyrir atvinnulíf og almenning væri eðlilegt að stefnt væri að því að slíkur kostnaður myndi lækka eða stæði í það minnsta óbreyttur.

Virðingarfyllt
f.h. Bændasamtaka Íslands

Guðrún Vaka Steingrímsdóttir